

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

Leadership of School Administrators in School of Lalo 2020 - Suwaree Network Center
Under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1

อาลิยะซะ ปะสะกอ

Arliyasa Pasako

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: aliyazahp@gmailmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 138 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน จำนวน 103 คน วิจัยดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า (2.1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าไม่แตกต่างกัน และ (2.2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาละ 2020 - สุวารี

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the level of leadership of school administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, and 2) to compare the leadership of Schools administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender, age, and work experience. Research methodology was a survey research. The population, totaling

138 persons, included teachers in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1. Sample, totaling 103 persons, obtained via proportional stratified random sampling technique, comprised of teachers in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center. Research procedure consisted of 4 steps: (1) studying research problems; (2) research design; (3) data collection and data analysis; and (4) research paper writing. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and hypothesis testing by independent t-test.

Major findings were as follows: 1) leadership of school administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, in overall and in each aspects, were at moderate; and 2) the comparison of leadership of school administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, found that (2.1) the leadership of school administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, classified by gender and work experience were not different, and (2.2) leadership of school administrators in school of Lalo 2020 - Suwaree Network Center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 1, classified by age was different at .05 statistical significantly.

Keywords: Leadership of School Administrators, School of Lalo 2020 - Suwaree Network Center

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการและรากฐานที่สำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ พร้อมทั้งยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเพราะการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องอาศัยคนที่มีคุณภาพเป็นประการสำคัญ ประเทศที่ประชากรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทั้งประเทศก็จะประสบความสำเร็จในการพัฒนาเกือบทุกด้าน การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้ เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์รู้จักแก้ปัญหาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีจริยธรรมคุณธรรมรู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข (ธีรศักดิ์ เจริมมงคล, 2550: 1-2)

สำหรับสถาบันที่มีความเกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนก็คือหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งมีสถานศึกษาเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติการที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการดำเนินงานผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำองค์การจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการบริหารจัดการรู้จักใช้เทคนิคทางการบริหารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ยึดหลักประชาธิปไตยตัดสินใจโดยใช้เหตุผลรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมีความสามารถในการร่วมทำงานกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการคิดการทำงานการวางแผนและร่วมปฏิบัติตลอดจนร่วมประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจจากสังคมในฐานะของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่สังคมยอมรับและคาดหวังอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มบุคคลฝ่ายต่าง ๆ โดยอาศัยความเป็นผู้นำนี้เองผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรที่จะสามารถรวบรวมพลังและใช้ประโยชน์ของคนให้ช่วยกันทำงานเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (สุมาพร ทำทอง, 2554: 1-2)

ผู้นำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการบริหารงาน เพราะผู้นำเป็นตัวแทนองค์กร เป็นจุดรวมพลังของบุคคลในองค์กรเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ด้วยความเต็มใจหรือไม่เต็มใจของสมาชิกในแต่ละสถานการณ์ เพื่อทำหน้าที่นำพาหมู่คณะให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อำนาจที่เขามีในการโน้มน้าวและกระตุ้นให้สมาชิกปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2551: 120)

ภาวะผู้นำจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาเนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของโรงเรียน ผู้นำจึงควรมีบทบาทในการเป็นผู้รับรู้ ผู้ประสานงาน สนับสนุน อำนาจความสะดวกเพื่อให้สมาชิกในหน่วยงานได้ใช้ความสามารถของตนเองได้

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 และเครือข่ายสุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ตามแนวคิดของแอนครู ดับบลิว ฮาลปิน (Halpin, 1959: 4-6; อ้างถึงในสมยศ นาวิการ, 2554: 172 -173) ว่ามีภาวะผู้นำทั้งแบบกึ่งสัมพันธ์ และแบบมิตรสัมพันธ์เล็กน้อยเพียงใด เพื่อนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถพัฒนางานหรือองค์กรให้มีความเจริญก้าวหน้าและเท่าทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ตามการประเมินของครูผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต1 ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 ที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุและประสบการณ์ในการทำงาน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (5-Levels Rating Scale) กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนศูนย์เครือข่าย ลาโละ 2020 - สุวารี ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2563 จำนวน จำนวน 108 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

1.1 ประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยได้แก่ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนครู 138 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2564 จำนวน 103 คน โดยได้จากการเลือกแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random sampling) ที่เป็นข้าราชการครู

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต1 ตามแนวคิดของแอนดรู ดับบลิว ฮาลปิน (Halpin, 1959: 4-6 อ้างคำในสมยอม เดวีการ, 2554: 172-173) ว่ามีภาวะผู้นำทั้ง 2 แบบ ได้แก่ (1) แบบกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) และ (2) แบบมิตรสัมพันธ์ (Consideration)

3. ตัวแปรในการวิจัยประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม

1) เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

(1) หญิง (2) ชาย

2) อายุ จำแนกเป็น 3 กลุ่ม

(1) ต่ำกว่า 40 ปี (2) ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

3) ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

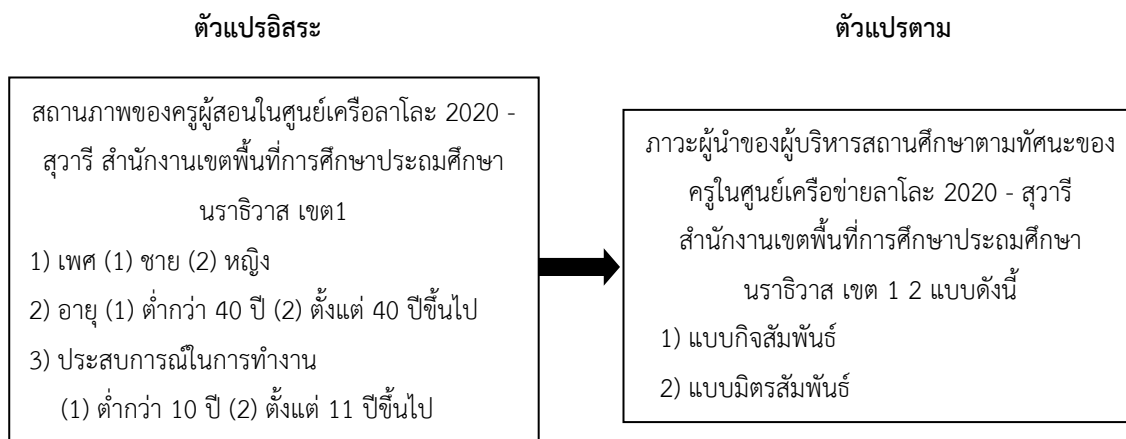
(1) ต่ำกว่า 10 ปี (2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ภาวะผู้นำตามแนวคิดของแอนดรู ดับบลิว ฮาลปิน ทั้ง 2 แบบ

ได้แก่ 1) แบบกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) และ 2) แบบมิตรสัมพันธ์ (Consideration)

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต1 ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดของแอนดรู ดับบลิว ฮาลปิน (Llalpin,1959:4-6 อ้างถึงในสมยอมเดวีการ, 2554: 172-173) และได้กำหนดขอบเขตงานวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แบบกิจสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและแบบมิตรสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แบบกิจสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำสูงสุด คือ ผู้บริหารเน้นการทำงานให้ทันตามกำหนดเวลาและข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำต่ำสุด คือ ผู้บริหารสนใจศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในโรงเรียน (วิทยากร, เทคโนโลยี)

1.3 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 แบบมิตรสัมพันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำสูงสุด คือ ผู้บริหารพยายามทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกสบายใจในขณะที่สนทนากับผู้ร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำต่ำสุด คือ ผู้บริหารแสดงความเต็มใจที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละแบบภาวะผู้นำ พบว่า แบบกิจสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ ที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาแต่ละภาวะผู้นำ พบว่า แบบกิจสัมพันธ์ และแบบมิตรสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ ที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 40 - 50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และครูที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละภาวะผู้นำ พบว่า แบบกิจสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแบบมิตรสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้นำเสนอในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ ที่ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี

อภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละระดับภาวะผู้นำ พบว่า ทุกข้อมีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง โดยแบบกิจสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และแบบมิตรสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ ฮาลปิน(Hal pin ,1959: 4-6; อ้างถึงในสมยศนาวิก, 2540: 172-173) และคณะวิจัยของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ(Ohio State University) ได้เริ่มโครงการวิจัยเพื่อหาข้อเท็จจริงที่ว่าพฤติกรรมของหัวหน้างานจะแสดงให้เห็นเพียงมิติเดียวได้หรือไม่ โดยกำหนดพฤติกรรมผู้นำไว้ 2 มิติ ด้วยกัน คือ (1) ผู้นำแบบกิจสัมพันธ์หมายถึงพฤติกรรมผู้นำที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกของกลุ่มในการสร้างรูปแบบการองค์การที่ดีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีและกระบวนการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จได้ทั้งคุณภาพและปริมาณนั้นคือมุ่งผลงานเป็นสำคัญ และ (2) ผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันมีความไว้วางใจยกย่องนับถือซึ่งกันและกันมีความกลมเกลียวระหว่างผู้นำและผู้ร่วมงาน จากการทำวิจัยฉบับนี้ พบว่าพฤติกรรมผู้นำเมื่อพิจารณาใน 2 มิตินี้แยกออกจากกันอย่างชัดเจนคะแนนที่สูงในมิติหนึ่งไม่จำเป็นต้องต่ำในอีกมิติหนึ่งผู้นำบางพวกมีลักษณะมุ่งกิจสัมพันธ์หวังผลงานจึงเร่งกลุ่มในการทำงานในขณะที่อีกพวกหนึ่งมุ่งส่งเสริมและรักษาสัมพันธ์ภาพในกลุ่มเป็นสำคัญและบางพวกก็แสดงพฤติกรรมสูงทั้ง 2 มิติ ขณะที่อาจมีบางพวกแสดงพฤติกรรมน้อยทั้ง 2 มิติเช่นกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ทั้งในด้านมาตรฐานการบริหารโรงเรียน มาตรฐานการเรียนการสอนและมาตรฐานคุณภาพนักเรียน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานภายในโรงเรียน คอยให้ความช่วยเหลือ ให้ความไว้วางใจ แสดงความชื่นชม รับฟังข้อเสนอแนะแสดงความเอื้ออาทรห่วงใยต่อปัญหาความต้องการของผู้ได้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่แก่ครู จัดสวัสดิการตลอดจนวิธีการต่างๆ ที่จะโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาทุกคนภายในโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างกระบวนการที่คนและสร้างสัมพันธ์ที่ดีในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน นอกจากนี้ ฮาลปิน (Halpin ; อ้างถึงใน สุชาติ อินทร์พงษ์พันธ์, 2538 : 32) กล่าวว่าโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่ดี พร้อมด้วยคุณลักษณะภาวะผู้นำและมีพฤติกรรมผู้นำที่ถูกต้องเหมาะสมย่อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าบรรลุถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวารี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัณฑิต กุลบุตรดี (2548) ได้ศึกษาการยอมรับของครูต่ออำนาจการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ครูชายและครูหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับอำนาจการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู ผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของภราดร เกตุพันธ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกด้านมุ่งสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาแต่ละภาวะผู้นำ พบว่า แบบกิจสัมพันธ์ และแบบมิตรสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูในโรงเรียนอำเภอทุ่งยางแดงที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 40 - 50 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และครูที่มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป

2.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาแต่ละภาวะผู้นำ พบว่า แบบกิจสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบมิตรสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายลาโละ 2020 - สุวาริ ที่ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีภาวะผู้นำด้านกระบวนการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้านยกเว้นด้านการประเมินผลที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ควรทำหน้าที่ในการสนับสนุน และส่งเสริมให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ และแบบมิตรสัมพันธ์ให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเน้นภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ให้มาก

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนในโรงเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิม เช่น ให้ความสำคัญต่อครูผู้สอนให้มากกว่าเดิม สนับสนุนและให้โอกาสครูได้แสดงความสามารถในการทำงานและนำเสนอผลงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพิ่มในเรื่องการจัดสวัสดิการในการทำงานให้แก่ครูผู้สอนให้มากขึ้น ให้ความสำคัญคุณธรรม ความเสมอภาคในการบริหารงาน และครูผู้สอน และมีการกระจายงาน และแบ่งงานที่เท่าเทียมกันและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนมากกว่าเดิม

3. สำหรับผู้สนใจจะเข้าสู่สายงานการบริหารศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของแอนดรู ดับบลิว ฮาลปิน เพื่อเตรียมความพร้อมของตนเองในด้านภาวะผู้นำให้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอื่นๆอีกเพื่อสามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการบริหารงานตามแนวคิดของแอนดรู ดับบลิว ฮาลปิน ต่อไป

2. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิจสุพัฒน์ ศรีภักระโทก. (2549). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชานน ตรงดี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ทรงวุฒิ แนนหนา. (2542). *การใช้พลังอำนาจกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ. (2540). *พฤติกรรมองค์การ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธวัชชัย ภูสาหาร. (2545). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูอาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 10*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. วิชาเอกการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรमित เจิมมาดล. (2558). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัณฑิต กุลบุตรดี. (2548). *การยอมรับของครูต่ออำนาจการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). *ภาวะผู้นำและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มาลา ทัดมาลี. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนศรีหฤทัยจังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2544). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด.
- วนิดา สมฤทธิ์. (2540). *ลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอฝาง*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันชัย มีชาติ. (2548). *พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2542). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เพชรจรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- สมจิต จันท์เที่ยง. (2542). *พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตงจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2541). *พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมาพร ทำแดง. (2554). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มวิภาวดี สังกัดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา กลุ่มเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*.